

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)
30 maiu st. v.
11 iunie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.
Nr. 22.

ANUL XXIX.
1893.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.
Pe 1/4 de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

„Mișcarea literară dela 1822—1848.

Am studiat aiurea mersul activității literare a poporului român in decursul vécului al XVIII-le, și am constatat atunci doue impregiurări imsemnate din această parte a vieții sale: întei faptul că avéntul dat de marii scriitori ai vécului al XVII-le și de reintroducerea limbei române in biserică nu se stinsese in decursul stăpânirii elementului grecesc; al doile, că din impregiurări particulare Românilor de peste munți se desvoltă in acelaș restimp lă ei o puternică mișcare literară, tocmai pe tărîmul acela a căruia cultivare eră mai de lipsă poporului român, pe acel național. Ea reinviase și reintărise încă prin cercetări mai intinse și mai adâncite ideia fundamentală a regenerării poporului român, aceea a originii sale din Romani, idee pusă penru înteia órá in curs mai cu deosebire de scriitorii moldoveni ai vécului al XVII-le, cu lăstărele ei dătătorele vieță: imboldirea spre cultură, pentru a se înalță iarăș acolo unde se coborise, stăruința Românilor intreruptă pe pământul Daciei și unitatea sémului românesc. Avari idei, care își aveau rădęcina in realitatea lucrurilor și erau ogonda adevérului, de dată ce pëtrunseră in conștiința poporului ro-

mân, nu mai putură fi înădușite și-i slugiră de pirghie deschisă pentru a-ș lumină mintea și a se civilisá, de far conducător in cotro să-și strămute mersul. Când limba română deveni organul firesc de rostire al gândirilor, aceste idei furé cele dintei ce pëtrunsesse prin ea. Când in Ardeal o atingere mai de aprópe cu cultura apusenă impinse mintea Românilor spre dobândirea de lumini, cele dintei ce se aprinseră in ea furé tot acele idei mântuitoare. De aceea și de acolo inainte, cu cât se implântă mai adânc cultura apusenă in sufletul națiunii române, cu atâta se întăriau mai mult atare cugetări. Născute întei pe tărîmul istoric, in ambele rënduri când ele apărură, se intind și cuprind tot orizontul intelectual, impingându-l a le da ființă in tóte formele sale de manifestare, in lirică pe cât și in satiră, in epopée cât și in novelă și chiar tóte celelalte strădanii spre cultură și însușirea ideilor civilisate are in ultima analiză de țintă tot întărirea naționalității și desvoltarea limbei ca organul ei cel mai de sémă. Ceea ce predominesce in intréga cultură a poporului român este nota patriotică, și eră firesc lucru ca desvoltarea lui să apuce pe atare cale, intru cât el trebuia inainte de tóte să-și afirme esistența, tãgăduită ca o fire a parte de dușmanii ce-i incunjiură; iar afirmarea esistenței nu se putea face fără o resfrângere vecinică asupra ei a tuturor manifestărilor culturale.

FATA CU CARTE.

Mișcarea literară a poporului român, zămislitoarea ideilor naționale au oscilat în mai multe rânduri ca o cumpănă mare atârnată peste piscurile Carpaților, plecându-se mai tare când într-o parte când în alta. Așa după înflorirea minții românești în vécul al XVII-le, cu deosebire la scriitorii Moldoveni, — cătră sfârșitul celui al XVIII-le, când în Moldova și Muntenia gândirea românească se sbătea în cătușele grecismului, o însemnată înflorire literară izbucni în Transilvania. Dênsa inse în loc de a se manșină, ațipește în curênd, și ridicătorul culturai iarăș se plécă cătră câmpia mai liberă a regiunilor române.

Anume incheierea sfintei alianțe și sistemul absolutistic îngrozitor ce fu urmarea neapărată a unui atare act, înăduși pretutindene în Apusul Europei străbaterea gândirei, și cu atât mai mult trebuia să fie împiedecată odrăslirea ei între Românii Ardealului. Episcopii lor, atât cel unit cât și cel neunit, erau constituiți respunđători pentru liniștea poporului supus la a lor oblăduire, și anume cu nimic mai puțin decât cu capetele lor. Cum ar fi indresnit ei să dea avênt spiritului, avênt care cerea neapărat libertatea manifestării sale? «Chiar în Blaș, unde ómenii se mai puteau provocá la drepturi câștigate, și mai dispuneau de unele fonduri, se incuibă dela 1815 înainte o stagnațiune spăimântătoare care ținú peste 15 ani. Censura cărților ajunsese a fi strictă până la ridicul, fiindu-le frică până și de cărțile rituale, și pretinđend ca și ele să fie censurate. Cărți școlare, precum gramatica latino-română a lui Gheorghe Șincai, nu se mai puteau tipări; a mai trimite tineri în afară la vre o universitate nu se mai putea, decât numai la Viena, și aici inse numai la patru ani câte doi. Guvernatorul Banfi aflând că la Blaș ar fi peste 200 de școlari la învățatură, se sparie și intrébă pe episcop ce are să facă cu atâția indiviđi ținúți prin școli, care pot deveni periculoși pentru țera? O rigóre cumplită controlá programele; studiul istoriei universale, și a științelor naturale erá inlăturat din Blaș»¹. Dêcă mai adăogim cătră acêsta și bêtrânețele cele adânci ale episcopului Ioan Bob, care móre în 1830 în vêrstă de 91 de ani și nu erá de loc dispus a susținé lupta cu ocârmuirea, atunci vom înțelege starea pe loc a minții românești din Transilvania în restimpul dela 1821—1837, de altfel nu prea esplicabilă după înflorirea cea atât de puternică ce o presedase numai decât.

Nu mai pe tărîmul didactic se mai menținea un slab fir din activitatea literară națională ce apusese, publicându-se dela 1812—1837 mai multe abecedare². Dêcă se ivește unde și unde câte o manifestare literară de altă natură, și anume pe tărîmul național, ea se arată pe calea privată, în epistole scrise de unii învățați transilvaneni cătră colegii din țêrile române. Așa bună-óră scrisórea doctorului în drept Vasile Pop, acel adus de mitropolitul Veniamin în Iași ca director la seminarul Socola, cătră traducătorul psaltirii în versuri, poetul moldovan Ioan Pralea, în care învățatul transilvănean caută să dovedescă neapărată nevoie a studiului limbei latine, și în care între altele se fericește că «din îndurarea providenței au dobândit ambele principate domni din

¹ Barițiu. Părți alese din istoria Transilvaniei, I, p. 557.

² Dintre ele enumerăm: Gramatica macedonă română de Boiadji 1813, Ortografia de Diaconovici Loga 1818, Bocóvna de normă cu slove românești și latine de Moisi Fulea 1830, Gramatica română de Diaconovici Loga 1822, Dicționarul românesc-latinesc și nemțesc de Ioan Bob 1823, Dicționarul românesc-latinesc-unguresc și nemțesc din Buda 1825, Gramatica daco-română de Ioan Alexi 1826. Veđi Barițiu, Părți alese, I, p. 608.

sinul seu, dela care multe pot așteptá musele¹. De asemenea preotul Moise Soranul Novacul scrie între anii 1825—1830 un «respuns îndreptat contra profesorului ungar Andrasi, carele depunêndu-și tot simțul de iubire și de adevêr, dișe public în șcôla din Alba-Iulia, că Românii s'ar trage cu vița din tâlharii trimiși de prin temnițele Romei», care respuns rămâne inse netipărit². Numai în glasul mai alegoric și ascuns al poesiei se putură intrupá unele cugetări ce aveau raport cu poporul cătră care se îndreptau. Astfel Vasile Aron, mort în 1822, scrie mai multe poeme: Piram și Tisbe, Narcis și Echo, a căror subiecte erau împrumutate din metamorfozele lui Ovid, inse prelucrate în chip popular, și Leonat și Dorofata, o poemă cu caracter moral; iar Ioan Barac tipărește în 1831 vestita poemă Arghir și Elena, o alegorie sub care sa ascunde cucerirea Daciei de Traian. Tóte aceste avură o mare înrúire asupra poporului, întru cât atare alcătuirii, concepute cu totul conform geniului seu, erau cetite cu mare rivná.

Dêcă inse curentul național nu se putea manifesta în Ardeal la lumina dișiei, el se mântinea în afund în tótă puterea lui, hrănit de marele creațiuni ale apostolilor românismului și urmând în tăcere sporniceii lor imboldiri. Că el erá numai comprimat și nu înăbușit, se vede de pe cumplita lui izbucnire în revoluția din 1848.

Dêcă inse Românii Ardealului nu puteau aduce în desbateri publice chestiunea naționalității lor, ei erau primiți înainte a-și îmbogăți mintea în șcôlele Ardealului, catolice séu unite, unde ei adunau, pe lângă studiile obligătore de teologie, și acele cunoștinți din care se adăpase și marii lor învățatori. Astfel țera de peste munți ajunse a deveni pentru întregul neam românesc, chiar în timpul de asuprire a manifestărilor literare de acolo, o răsadniță de ómeni învățați și patrioți. De aceea întelnim impregiurarea, de altfel cam neînțeleasă, că într'un timp când producerea literară erá așa de slabă dincolo de Carpați și ea din contra începuse a curge din cóce de ei, Românii din principate să-și aducă tot de peste munți puterile cele mai de sémă în învățământ. Acêsta cu atâta mai mult, cu cât șcôla din Blaș făcuse încă ceva progres, înmulțindu-se și adâncindu-se învățăturile ce se predau în ea și anume în limba română. La început, simplă șcôlă elementară, se introduse în ea pe timpul episcopatului lui Grigore Maior (1772—1782) studiul filosofiei și al teologiei, sub profesura călugărilor Samuil Micu și Ștefan Pop. În 1829 Timoteiu Cipariu începú a predá în limba română filosofia germană, deschiđend astfel Românilor și alte orizóne decât acele cuprinse în clasicii latini. 1831 guvernul prefăcuse gimnaziul din Blaș în liceu, înmulțind corpul profesoral cu Simion Bărnuț pentru filosofie și istoria universală; Neculae Marcu pentru fizică și matematică. Simion Bărnuț mai ales prin elocvențele sale lecțiuni asupra dreptului natural, la început, 1831, în limba latină, de 1834 în cea română, deșteptá în mintea ascultătorilor cunoștința drepturilor firești, nu numai ale indiviđilor ci și ale popórelor, critică indirectă dar puternică convingătore a stării poporului român cel lipsit tocmai de tóte drepturile³.

Românii învățați, care trecură dincóce de murșă spre a contribuí la deșteptarea fraților lor din țêrile române, sânt în destul de numeroși. Ei încep cu Laz

¹ Scrisórea lui V. Pop c. Ioan Pralea, 1 octombrie 1827 Arunc Pumnul, Lepturariu, IV, p. 114.

² Pumnul, Lepturariu, IV, partea 2, p. 37.

³ Papiu Larian, Istoria Românilor din Dacia superióră, p. 201.

in 1816. După el vin alți patru profesori aduși de mitropolitul Veniamin pentru seminarul dela Socola 1820, din care inse rămâne in Moldova numai Vasile Fabian. La 1826 Golescu aduce pentru școla lui pe Aron Florian¹. Mai merg apoi in Muntenia Ioan Maiorescu ca director la școla din Craiova, trecând de aici ca director la seminarul dela Socola din Moldova, și apoi întorcându-se la București ca profesor de istorie²; Radu Tempea (fiul protopopului cu acelaș nume, autorul gramaticii române), care se strămută împreună cu Veniamin Tudor ieromonahul, ca profesori la semiuarul dela Rîmnicul Vilcei, la înființarea lui in 1835; Neculai Bălășescu viitorul membru in comitetul revoluționar din Transilvania la seminarul din București; Gavril Muntean la acel din Buzeu, David Almăgeanu la școla dela Vălenii de Munte, Ioan Procopie la Craiova, A. Treboniu Laurian la București. In Moldova vin, afară de scurta trecere a lui Ioan Maiorescu la Socola, Damaschin Bojincă ca rector seminiarului de acolo, după aceea jurisconsult al statului; profesorii de filosofie Eftimie Murgu 1834 și Petru Câmpeanu 1835 și Mihalic de Hodocin directorul școlei de arte a lui Mihaiu Sturdza.

(Va urmă.)

A. D. XENOPOL.

Scrisóre.

La I. M.

I.

De ce privesc cu frică in ochii tei Marie?
O! nu 'ntrebă o taină ce inima-mi n'o șcie!
E-așă de greu să aflu ce 'ntreș'adânc s'ascunde,
Așă de trist adesea s'o 'ntrebi... când nu-ți răspunde,
Dar... ții tu mult «secretul» să poți să ți-l spună,
Întorce-atunci gândirea la mine!... Și 'mpreună
Din umbrele durerei să-l scótem la lumină,
Lui singur al meu suflet, cu drag i se inchină!

II.

Ah... tu!... ghicești mai bine... răspunde-mi, înțelegi?
Ce póte fi când firea-ți stă mută ore 'ntregi,
Când gândurile numai șoptesc dulce 'ntre ele,
Ca chinul ce te róde s'adórmă, să-l înșele!
Ce fulger plin de farmec tot simțu ți-a cuprins,
Când inima-ți tresare d'un dor nespus, aprins?
Când bolta 'nscenată in liniștea de veră
Te face-o nópte 'ntregă să stai v'sând afară,
Să umbli singuratec prin crânguri, ca nebunii,
Scriind duióse stihuri la rața alb'a lunii,
Când dulcea revêrsare a sfintelor 'mistere
Adórmă 'n visuri blânde a inimei durere!
Când dorul teu e-o taină ce nimenca n'o șcie,
Iar clipa de repaos, o lungă reverie,
Când graiu-ți stins inghiață pe buzele-ți uscate
De-un cald sărut adesea in vis înfiorate!
Când dór un dulce nume le mai invioréză,
Cu drag rostit in taina ce sufletu 'ntristéză,
Când lacrimi arđetóre, trist ochii ți-i usucă
Și gându-alérgă veșnic gonit de-un dor de ducă,
Când ori ce strop din gene, ce-ți picură pe-obraz
Însémnă-un vis ce móre in primul seu estas!

¹ Mai sus, p. 245.² V. Gr. Pop, Conspcct asupra literaturii române și a scriitorilor ei, București, 1876, p. 165.

Când vêdul par' că-i tulbur... Și-a ochilor oglinde
Un singur chip și ăia și nóptea 'n veci cuprinde,
Când pentru-a-avé la sinu-ți fința ce ți-e 'dragă,
Lăsă-vei tot ce 'n vieță de lume te mai légă!
Când glasul ei cel fraged, cântare dulce, sfântă,
E singura-armonie ce 'n suflet îți mai cântă!
Când numai *Ea*-ți desmiérdă tot visul tinereței
— Icónă luminóasă in negura vieței,
Când tótă fericirea-i, să fii de *Ea* aprópe
Ca chinul teu de-apururi, uitarea să-l ingrópe

Și-apoi... când șcii că totul, e-un vis pierdut, zadarnic,
Ce-ți mistuc făptura in iad de chin, amaric:
O! spune-mi dulce ânger, ce stranie simțire
Cuprinde-atunci in flacări nesocotita fire?
Vai! déc' acéstă taină e dragostea, — me iértă
De-ți spun cât me munceșce o patimă deșartă!

De câte ori pe gânduri me 'ntreb: la ce există
Iubirea mai adâncă, in inima mai tristă?!

Și veți tu? me simt prada acestei legi fatale
Mai sus de-a mea voință!... Și de-mi apari in cale
Tu, pricina atâtor nopți albe de veghere,
O! inima-mi atuncia se strînge cu durere!
Dar câtă voluptate e 'n lacrima iubirei,
Când mândra ta icónă, zîmbeșce 'nchipuirei!
Ah! scris a fost, Marie, să farmcei al meu gând
Și tótă mângăerea s'o aflu-apoi plângénd...
Căci vai! nu mi se iértă, s'alung adânc-mi jale,
Să leg cu firul vieții-mi buchetul vieței tale!
Și când nu-ți pot aduce întréga fericire,
Eu, eu nenorocitul să sper a ta iubire?
O! dar ar fi acéstă o tristă nebanie!
La ce dar să nu tacă o patimă-așă vic!

III.

Deci când me prinđi, cu frică, privind duios la tine,
Nu me 'ntrebă o taină, ce-aș vré s'o uiți mai bine...
E-așă de greu să cauți ce inima-ți ascunde,
Așă de crud adesea s'o 'ntrebi când nu-ți răspunde!

DIMITRIE NANU.

Cei de ce lucrători ai mamei verđi.

Povestire de *Emile Souvestre*.

La ferma lui Guillaume s'au inceput ședătorile. După
ce s'au sfêșit lucrul ăilei, familia întrégă se adună
in giurul vetrei și vin și vecini de prin pregiur,
pentru că in solitarele văi ale Vogesilor locuințele
sunt numai rar presărate și de aceea vecinătatea
forméză un fel de inrudire.

Acolo lângă vatră, pe care ard sfîșnind cocenii de
brad se incheiă prietiniile cele mai intime séu se légă
mai strîns. Căldura plăcută a focului, bucuria întâlnirei,
puterea răpitóre a conversării îndémnă la împărtășiri
tainice. Inimile se deschid, fără să o simță, spiritele se
întelnesc in mii de planuri și proiecte. Acolo se trăeșce
acea vieță comună internă, fără care cea esternă nu e
decât o aparință sécă, care inse se manifestéză numai
in anumite timpuri.

Câte-odată vine, cu tótă calea lungă, chiar și cu-
métrul Sfătos, ca să participe la ședătóre și acéstă apoi
e o adevérată serbătóre la fermă, pentru că cumétrul e
cel mai bun povestitor in tot giurul acela. El șcie nu
numai tradițiile dela protopărinți, ci și cea ce stă scris

prin cărți. El cunoșce originea tuturor caselor vechi și istoria tuturor familiilor vechi, el știe să spună numele uriașelor stânci, care stau pe vârful munților asemenea unor colone séu altare — scurt, el e tradițiunea și istoria intrupată a acelei regiuni.

Mai mult încă: el e și înțelepciunea ei! El a învățat a ceti în inimi și numai arare-ori se întâmplă, ca el să nu descopere pricina reului care le torturază. Alții cunosc lécuri pentru slăbiciunile corpului, bătrânul țeran cunoșce inse lécuri pentru durerile sufletului și pentru acea vocea poporului i-a dat numele de onóre de «unchiul Sfătos».

În ađi séră el a venit dela începutul anului nou pentru prima óră la șeđtóra de tors și toți l'au salutat cu o strigare de bucurie. I s'a dat locul cel mai bun la vatră și au format un cerc în giurul seu. Și Guillaume și-a luat luléua și s'a pus față în față cu el.

Unchiul sfătos se informă mai întéiu despre toți ómenii și tóte afacerile economice ale fermei. El voiá să știe cum stau seménăturile, decă mánzul de an creșce bine și cum se află găinele și celelalte paseri ale curții. Tínera arendășiță i-a respuns la tóte întrebările, dar fără mare grabă și prevenire, ca și când spiritul ei ar fi fost departe de impregiurimea ei, pentru că Marta se recuetă adesea la satul cel mare în care crescuse ea. Ea se doriá la jocurile de subt ulm, la îndepártatele preumblări cu suratele ei, cu care mergea dealungul lanurilor de bucate culegénd flori de tufișe și la poveștile dela cuptor și fántánă. De acea Marta șede adesea fără lucru, cu mánile atérnate și cu capul plecat, în vreme ce gândul ei rătăcește în trecut.

Și în séră acésta aréndășiță șede visátóre lângă róta de tors nemișcată, pe când celelalte femei lucréză bărbăteșce. Furca stă atérnată în bréul ei și degetele ei se jócă distrase cu firul de tort de pe pólele ei.

Unchiul sfătos le-a observat tóte acestea cu códa ochiului, fără ca să đică inse ceva, pentru că el știe că sfaturile bune seménă cu lécurile amare ce se dau copílor: ca să fie luate, trebuie să aștepți momentul potrivit.

Intr'acea vecinii și membrii familiei se indesau spre el đicéndu-i:

«Opreșce, unchiule sfătos! spune-ne o povestel»

Țéranul zimbeșce și trage cu códa ochiului spre Marta, care încă tot sta nelucrátóre și îngándurată.

«Vorba adecă e, că aci trebuie să-ți plătești binevenirea», đise el apoi. «Ei bine, să ve fie deci pe voie, ómeni buni. Pe urmă v'am fost povestit din timpurile vechi, când armatele păgánilor devástau țera nóstră — acea a fost o istorie pentru bărbați. Ađi inse, decă ve place, ve voiú povestí ceva pentru femei și copii. Trebuie să-i vină réndul la fiecare odată. Am fost vorbit despre Cesar — acum vom vorbí despre mama verde».

Cu toții începurá a ríde, își luară locul, Guillaume își aprinse iarăș luléua și unchiul sfătos începú:

«Istoria, copíi mei, pe care voiesc a vi-o spune acum, nu e o poveste de légán, ci ea ar puté sta în cálnidar între istoriile adevérate, pentru că ea i s'a întâmplat bunicei nóstre Șarlota, pe care o au cunoscut și Guillaume și care a fost o femeie fórte harnică.

«Pe timpul ei bunica Șarlota încă fusese tíneră, ceea ce d'abiá-ți veniá să cređi, când vedeai pérul ei cărunț și nasul ei încárligat, care meréu i atíngea bărbá. Cei ce erau inse în aceaș etate cu ea, afirmáu, că nici o fátă nu avusese vre-odată o față mai frumósă și o inimă mai veselă, ca ea.

«Din nefericire atúnci tínera fatá trebuia să ingri-

géscă cu tatál ei e de o curte mare, care erá binecuvéntată cu mai multe datorfi decát venite, așa că lucrul nu se mai sférsiá și sěrmána fatá care nu putea biruí tóte necasurile, adesea erá desperată și începea a nu lucrá nimic, pentru ca așa să se póta cugetá mai bine la un mijloc, cu al cărú ajutor s'ar puté face tóte.

Intr'una de đile, stánd ea pe pragul úșei, cu mánile sub șurtă ca o dómnă mare, care se teme să nu-i inghețe mánile, își đise în sine:

— «Dđeu să me ierte, dar povara ce o-a încárcat asupra-mi nu mai e creștínescá! și eu sânt vrednicá de compátimit, că în etatea mea singurá sânt încárcată cu atáta lucrul și decă aș fi mai sprintená ca sórele, mai iute ca apa și mai tare ca focul, totuș n'aș puté face tóte lucrurile din casá. Ah, pentru ce nu mai e pe lume đina cea bună, «mama verde», ori pentru ce nu o-au chieamat la botezul meu?! Decă m'ar puté auđi și ar vré să-mi ajute, m'aș puté scápá de necasurile mele și tatál meu de calamitáțile lui».

— «Să ți se implínescá voia ta, iată-me!» đise de-odată un glas.

»Și Șarlota đări înainte ei pe mama verde, care se ráđimá pe un băț și se uitá la ea.

În primul moment copila se infricá, pentru că đina purtá un costum, care pe locurile acestea e cu totul neobícíunuit: ea erá adecă îmbrăcatá de sus până jos într'o piele de bróscă, al cărú cap i serviá ca pălărie și erá așa de urítă, îmbétránită și íncrețítă, încát n'ar fi aflat vre-un pețitor și decă ar fi avut un milion întreg ca zestre.

«Șarlota se reculese inse iute și întrebá pe mama verde cu o voce cam nesigurá dar fórte curtenítóre, cu ce i-ar puté servi.

— «Aș dorí mai bine ca să te servesc eu pe tine», respunse đina. «Am auđit plángerile tale și-ți aduc ceva, să te scap din incurcáturá».

— «Ah, vorbești serios, mámușórá?» eslamá Șarlota, care deviní iute confidențială. «Voești óre să-mi đáruești o bucățică din bageta dtale, cu care să-mi pot ușurá lucrul?»

— «Ceva și mai bun ca acésta!» respunse mama verde. «Íți aduc đece lucrátóri, care vor face tot, ce le vei porúnci».

— «Unde sânt? strigá tínera copilá».

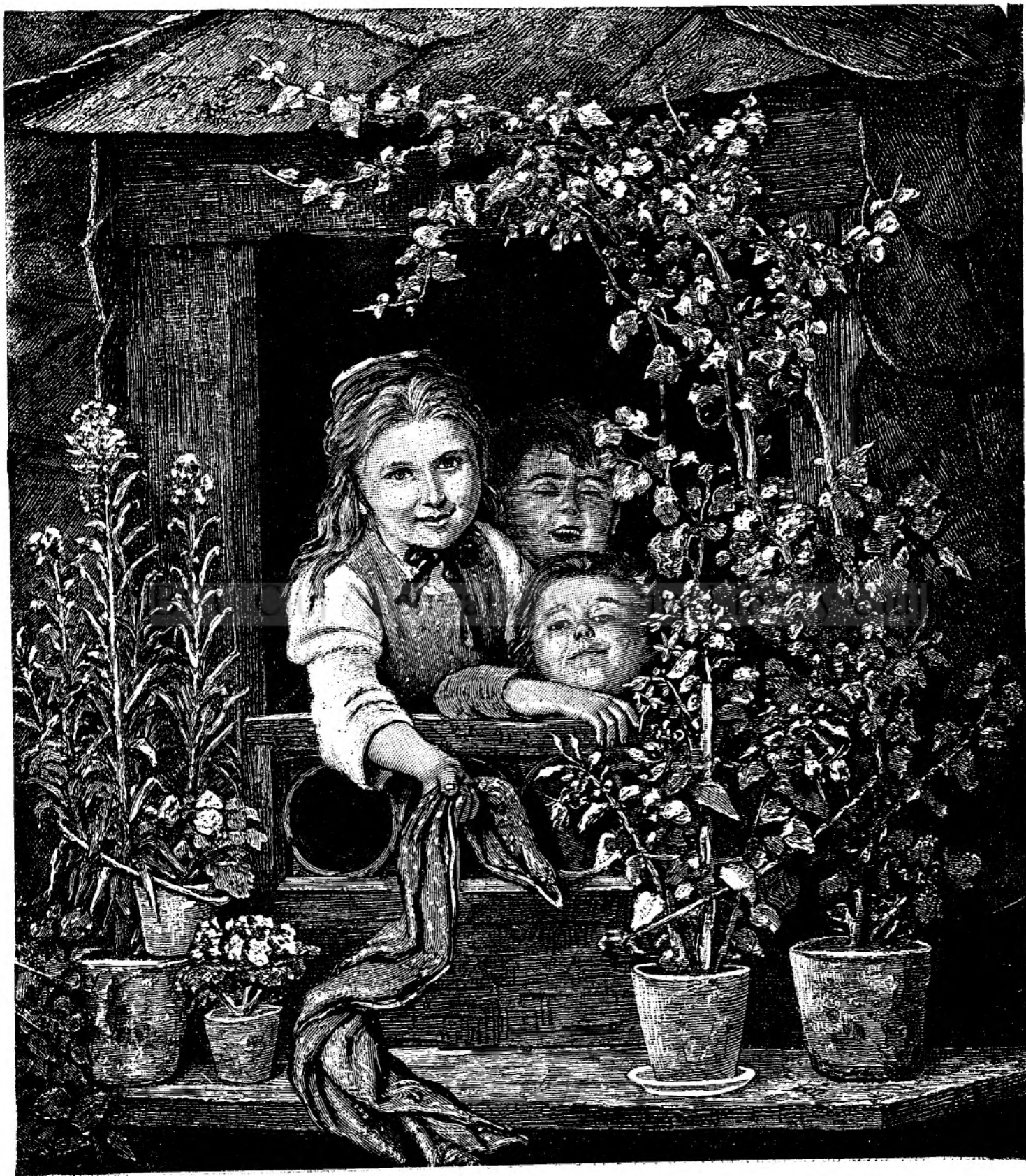
— «Íi vei vedé îndată».

Cu acestea bėtrána își deschise mantaua și apă-rurá đece pitici de mărími diferite.

«Cei doi dintéiu erau cam scurți, dar tari și indesați.

— «Aceștia doi, đise mama vrede, sânt cei mai tari. Ei íți vor ajutá la ori ce lucru și vor înlocuí prin putere ceea ce le lipseșce din îndemánare. Cei doi urmátóri, pe care-i veđi aci, sânt mai mari și mai iscușiți, ei șciú mulge și tórce și vor implíní tóte lucrurile casnice. Cei doi frați ai acestora, care se disting prin statura lor înaltă, sânt fórte îndemánateci în purtarea acului, ceea ce arată și micul degetar de aramă, pe care li l'am pus pe vârful capului. Cestialáți doi, care pórtá ca bréu un inel, nu-ți vor puté ajutá prea mult la lucru, cum și cei doi din urmă, la care e a se aprețiá mai 'nainte de tóte buna lor voință. Me remășesc, că acești đece íți par neînsemnați, dar să-i veđi mai întéiu la lucru și apoi să judeci».

Dupá acetea baba făcú un semn și cei đece pitici se apucará de lucru. Șarlota íi veđú implínínd lucrurile cele mai dure, cum și cele mai fine, ă se acomodá la tóte, a ingriđ de tóte, a arangiá și a pune tóte în rénd.

Din ferestă

Surprinsă la extrem, ea dete un strigăt de bucurie și se rugă cu mâinile întinse:

«O, mamă verde, împrumută-mi acești dece lucrători și eu nu mai pretind nimic dela cel ce a făcut lumea!»

— «Voiu face mai mult: ți-i dăruiesc, răspuse dina. Inse pentru că nu-i poți duce în tot locul cu tine, fără ca să fii acuzată de șiscărie, le voi porunci să se facă mici și să se bage în cele dece degete ale tale».

«După ce se întemplă acésta, mama verde continuă:

— «Tu știi acum ce comoră ai. De aci înainte atěrnă tóte dela întrebuintărea ce o vei face de ea. Dēcă tu nu vei ști să introduci la lucru pe micii tei servitori, dēcă-i vei lăsă să cadă în trândăvie, apoi nu vei avé nici un folos dela ei. Dar condu-i bine, nu lăsă să pauzeze degetele nici odată, de frică ca nu cumva să adórmă — și vei vedé, că lucrul de care la început te-ai spériat, va fi făcut ca prin minune».

«Dina spusese adevěrul, și bunicei nóstre ascultând de sfatul ei, i succese în fine, nu numai a ridică condițiunile esterne ale fermei, ci ea putu să-și câștige prin munca ei proprie și o zestre, cu care apoi se mărită fericită și care o puse în poziție de a-ș crește bine cei opt copii ai ei și în mod onest. De atunci se păstréză între noi tradiția, că ea a lăsat moștenire pe lucrătorii mamei verđi tuturor femeilor din familia nóstră și că piticii, îndată ce acelea numai se mișcă, își încep la moment activitatea lor și a ne aduce mare folos. De acea ne și obișnuim a ăice între noi, că tótă prosperarea, fericirea și bunăstarea casei depinde dela cele dece degete ale femeiei din casă».

Exprimând cuvintele din urmă, unchiul sfătos se îndreptă spre Marta. Tinera femeie înroși, își plecă ochii și-și ridică îndată furca cu caierul de tors.

Guillaume și cumětrul sfătos schimbară o privire între ei.

Familia întregă medită în tăcere asupra basmului povestitorului. Fiecare își da silință să afle întregul înțeles al lui și a trage învățătura din el. Frumósa fermieră înțelesese deja învățătura, care i-a fost menită ei, pentru că fața ei iarăș se înveseli, róta de tors începă a se învėrti cu iutélă și fuiorul scădea vėđend cu ochii.

CAMIL B...

De ale higienei poporale.

IX. *Răni, bubă.* Unt de sunătore vindecă rănilor. E bun la răni și untul de lemn de pojarniță. — Crucea voinicului, unsă cu unt séu cu untură și pusă pe rană, vindecă. — *Ariol*, nalt ca laptele cănelui și de colórea acestuia, cu frunđa roșie pe dos, de-i uscat îl ferbi séu și frunđa verde o puni pe rană și vindecă.

Buruiana de bubă, care are o beșică vėnetă, vindecă bubă, punend beșica ei pe bubă. Se află printre Leordă. — Și *buretele pucios*, împreună cu buruiana de bubă, se pune la bubă. Acest burete se móie în apă caldă și se unge cu unt de scorpion.

La *arsuri* e bună cěra cu unt de lemn părți egale. — La *brâncă*: drob de canforă mánjit pe petec și deasupra călți calđi; dá napoi brâncă. — Făina de cucuruz cu rachi, ia ca cu mâna *obrintéla* (brâncă).

Códa șoricelului, pisată, mustósă séu de vrei să fie și mai cu efect adaugi și apă; fórté bună la *păducci*, adecă mustoșarea tălpilor, umezéla, opăritura pelei. Păduceii sânt duluri pe talpă. pe la degete, se mustoșéză

pe subt pele, că dau ștėpuri, spini, întră apă; omul se scarpină de mănăcărimea gróznică ce o are; mai cu sémă la copii, dar și la ómeni mari se *opăresc* piciórele. — La boi se numeșce acésta bóla dintre unglii *Găserniță* și se vindecă cu petró vėnetă (Banat).

***

Descăntecele, credințele deșerte și alte asemenea, fiind de natură pur superstițiosă, nu întră în domeniul cercetărilor pozitive medicale, nici nu se póte cineva așteptă la vindecarea printr'ensele, afară numai de influința morală, ce o pot avé asupra bolnavului; de aceea nici nu me voi ocupă de ele. Trebuie inse să mărturisim, că și în acestea se află adese ori lucruri demne de remarcat și de meditat asupra lor. Astfel se póte întemplă ca în viitórele mele articole despre medicina poporală să me opresc ici coala și la câte o cestiune de asemenea natură. De astă-dată me incerc a-mi da séma despre cultul românilor de a nu lăsă pe bolnav să mórá fără luminare. Pentru ei e lucru mare și fórté regretabil când móre cineva fără luminare. Ar fi și greu pentru bolnav, când bunăoră nóptea ar zăcé fără luminare, deci téma ca să nu mórá fără luminaře e bună. Până și omului beat e greu nóptea fără luminare. Dēcă țėranii fug de spitale și li e frică a murí acolo, trebuie că și grija de a nu murí fără luminare îl sperie în parte de intrarea în spital.

Göthe, cel mai genial dintre poetii germani, a semnalat, cred eu, cu cuvintele sale «Mehr Licht» adecă «mai multă lumină» chiar starea în care se găsiá el în timpul agoniei. Și poporul nostru are un semn, care caracterizéză starea apropiată de mórté a călėtorului din acésta lume în cealaltă, anume când ăice că cutare nu își mai cunoșce némurile și prietenii, ceea ce este un semn grav al morții și arare ori își mai revine spre însănătoșare. Lucrul pare că se petrece astfel: circulațiunea sângelui stagnéză mai întėiu în vasele capilare ale organelor periferice, mânilé și piciórele recese, iar vasele capilare ale organului vederii de asemenea se deșartă de sänge, retina nu mai primeșce nutriment, devine anemică, și vederea se șterge tot mai mult. În asemenea stare nu-i mirare că muritorul doreșce «mai multă lumină» și cei ce mai au conșciința, cer singuri să li se țină luminările.

Tradițiunea esplică, póte, într'alt chip acest cult național, mai cu sémă că nu tóte popórele țin a murí cu luminarea în mână. Póte și Göthe n'a luat-o în sens fisic, ci simbolic?

Terminând, voesc să mai adaug, că medicina poporală e atât de vastă, încât cu anii ar trebui să se culégă; cred că e mai abundentă și decăt poesia poporală. Deci la lucru toți din tóte părțile!

DR. G. CRAINICEAN.

Proverbe.

Cine se apucă de multe, nu isprăveșce nimic.

(Romănesc.)

*

Un inamic înțelept, valoréză mai mult decăt un amic nebun.

(Frances.)

*

La binefacere nu se 'ncape amănare.

(Rusesc.)

*

Când reul trece peste mėsura friii, să te aștepti la bine.

(Turcesc.)

Acțiunile mele de móră.

— Povestirea unui prieten. —

Nu ș' ce și cum s'a întemplat, dar într'o ȃi m'am pomenit cu gândul, că ar fi bine s'apuc și eu calea imbogățirii. Mi s'a urit cu atâta trudă ș-am voit să duc și eu în sfârșit o vieță mai în tihnă.

Credeam că acesta se pôte ușor, căci vedeam pe prietenii și cunoscuții mei ajungând ómeni cu dare de mână, fôrte lesne și repede, fără să lucreze nici a ȃceea parte cât lucrăm eu.

Eram convins că n'am decât să-i imitez ș-apoi o să pun condeiul la o parte, ca să am timp a numeră paralele ce mi-or inundă mésa.

Mijlocul cel mai potrivit și mai comod mi se părea de a cumpără niște acții la vr'o întreprindere care progesează frumos.

Din întemplare mi s'a oferit un privilegiu bun.

Pe Mureș, unde locuiam, eră o móră pe care o cunoșeam bine; tot ținutul acela ducea de măcinat acolo, căci așa fărână bună, altă móră nu mai făcea. De câte ori treceam pe lângă ea, totdeauna vedeam așteptând cinciseșese cară, ca să le vie rëndul măcinișului. Și îmi întipuiam, că ce vinit gras pôte să aducă móră acesta.

Intr'una din ȃile, vine un prieten și îmi spune, că unul din proprietarii morii, strămutându-se în alte părți, vré să-și vëndă partea, trei acții, a căror valóre nominală eră câte 100 fl.

Cu cea mai mare bucurie aflai acesta ș-am decis numai decât să cumpăr acțiunile. Aveam câteva sute de florini, câștigați cu multă trudă prin economiile mele de ani. Dar proprietarul cerea câte 300 fl. de acție, căci prețul lor se urcase, iară eu n'aveam decât 600 fl. Cu téma d'a nu lăsă ca să-mi scape norocul din mână, cerui iute împrumut dela un jidan 300 fl. și cumpărai tóte trei acțiunile.

Datoría de 300 fl. nu me neliniștia de loc, căci eram sigur, că 'n doi trei ani voi puté-o plăti din dividendă acțiunilor mele și atunci aceste vor devini curat ale mele.

Credeam fôrte bine plassat capitalul meu și nu vorbiam decât cu entusiasm despre «móra noastră».

Ajungând acționar, în tóte ȃilele me duceam la móră să vënd cum merge și ce spor face. Și totdeauna me întorceam fôrte mulțumit și în tóte seriile făceam calcule, că cât pôte să fie vinitul curat la sfârșitul anului. Visuri mai entusiaste nu mai avea nimene.

Dela o vreme inse încep a observá, că pe la móră nu mai e așa mare imbulzélă, că macinașii se cam împuțineză, ba că 'n cele din urmă scad cu totul.

Un blăstemat de fost morar al nostru, căruia i dederăm drumul, respândise vorba, că móră s'a stricat și nu mai face așa bună fărână.

Întrebai morarul. Acela îmi respunse, că-i cam așa. Petriile sânt bêtrâne, ar trebui să se aducă altele; dar mai sânt și alte reparațiuni de făcut.

Numai decât convocai pe acționari. Le comunicai primejdia. Aceia, cam scârpênându-se în cap, votară cheltuelile. Aduserăm petrii noue din Moravia; făcurăm și reparațiunile trebuincioșe și móră încep să lucreze din nou.

Dar ce naiba! Ómenii nu mai viniau. Se deprinseseră cu o móră mai la vale. Ba unii ȃiceau, că pietriile noue nu macină așa de bine ca cele vechi. Le-am înșchimbât; degiaba. Nu mai viniá aprópe nime.

Resultatul gestiunii anului prim a fost descuragiator; cheltuelile mari au consumat tot vinitul și ca dividendă nu s'a putut da nimic.

Bilanțul acesta inse, cu tótă realitatea lui sarbédă, n'a stins ilusiile mele. Mi-am ȃis, că speșele făcute au fost inevitabile; în anul vitor ele se vor rentá de sigur.

Și intru adevăr, anul următor a început mai binișor. A dat Dȃeu de a ars móră din vale și măcinătorii fure siliți a se rentórcé la noi. Iarăș așteptau câte cinciseșese cară. Speranțele mele creșceau din ȃi în ȃi și iarăș făceam planuri mari.

Intr'o diminéță morarul îmi povestește riȃnd, că un prost de șvab are de gând să clădescă o móră de vapor în comuna din apropiare. Și rideam amândoi de prostia némțului, care își aruncă paralele în o întreprindere atât de primejdiosă, fără să țină cont, că móră de vapor arde fărână și prin urmare nimene n'are să-și ducă grăul acolo.

Inse némțul nici una nici doue, nu-i pasă de nimica, își face móră și de odată ne pomenim că începe să lucreze.

Noi scótem vorba aia cu arderea fărinei, dar degiaba, nu ne ascultă nime; ómenii unul câte unul apucă drumul spre móră de vapor; numărul macinașilor noștri tot scade și 'n cele din urmă abiá mai vine câte un sárântoc, care-și aduce în spate grăuțul agonisit cu trudă și sudóre.

Din colo lume multă, căci macină mai ieftin și nu trebuie s'aștepte doue-trei ȃile până să le vie rëndul.

La sfârșitul anului constatarăm iarăș, că nu-i nici un vinit...

Descuragiați, dar tot intrarăm și în anul următor. Ce să fi făcut?! Móra esistă și nu o puteam vinde, acțiunile nu mai aveau aprópe nici un preț. Numai ticălosul de némț ne-a trimis vorba, că va cumpără lemnele morii — pentru foc.

Nu le-am dat pentru foc, deci le-a consumat apa. Intr'o ȃi de primăvără Mureșul s'a umflat grozav și valurile lui au dus móră noastră.

Cu mare trudă, ómenii din al cincile sat au scos câteva bârne și ni le-au transportat acasă. Hotărâți a desface societatea de acționari, vëndurăm lemnele, dar n'am scos nici prețul transportului.

Societatea s'a disolvat. De atunci mi-a trecut pofta să mai ieu parte la întreprinderi care promit câștig mare.

Jidanul m'a esecvat pentru cele 300 fl. plus interesele și speșele. Și eu plătesc, plătesc...

Nu e pentru mine speculațiunea.

IOSIF VULCAN.

B o n b ó n e.

Dialog epistolar.

«Scumpe editor, te rog citeșce poema de față și «spune-mi părerea dtale, pe cât sânt încă în focul compunerei».

— Scumpe poet, nu focul trebuie să-l pui în compunere, ci compunerea în foc.

*

Doi studenți discută despre frumusețea lunei.

— Cât e de palidă! ȃice unul.

— De sigur, decă nu dórme tótă nóptea.

Fata cu carte.

Diua bună se cunoșce de diminéța. Fata acésta are să iésă o femeie cu carte, o nouă Dora d'Istria. Așá spune mama ei, care mai adauge totdeauna: «Pecat că nu s'a născut băiat!»

Ce-i dreptul, încă nu șcie să cetéscă, cu tóte aceste jucăriile ei de predilecțiune sânt cărțile. Iată-o și acuma ieșind din bibliotecă, cum ridică o carte mare, pe când altele le-a scăpat pe lângă sine...

Pecat că nu s'a născut băiat!...

Din feréstă.

Părinții nu sânt acasă. Copiții, usând de libertate, s'au dus in grădină și s'au jucat in iérba verde și printre flori.

De odată, ce le-a treznit prin minte: să se urce la feréstă și să se uite de-acolo 'n odaie. S'au și urcat toți. Cel mai mititel abia ajunge până acolo; fratele și sora mai mare stau innapoia lui și acésta mai flutură și o măramă...

Pecat că nu-i vede nime!...

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șciri literare. Dl dr. V. Babeș, membru al Academiei Române, a publicat in broșură conferințele sale ținute in postul mare in sala institutului bacteriologic, despre care publicarăm și noi atunci raporturi extractive. — *Dl Carol Scrob*, scriind o poesie cu ocasiunea jubileului regelui și reginei Italiei, a primit dela regele o scrisore de mulțumire. — *Dl I. I. Nacianu*, cunoscutul publicist, care mai ales in cestiunile economice s'a remarcat prin diferite lucrări de valóre, a fost numit membru al societății de economia politică din Paris.

Istoria Românilor de Xenopol. In curénd va apăre volumul al VI-le din Istoria Românilor scrisă de dl A. D. Xenopol și publicată cu ajutorul regelui Carol și al ministeriului de culte din România. Cu volumul acesta lucrarea, incepută de mulți ani, se va incheia și publicul român va avé in mâinile sale prima istorie română. Nu vrem să discutăm aici valórea generală a lucrării, studiată din tóte punctele de vedere; autorul de sigur, nu pretotindene a putut să stabiléscă adevérul istoric, de sigur vor fi unele și altele de indreptat: nici odată inse nu i se va puté contestá meritul că a scris prima istorie completă a românilor. Salutând cu plăcere acésta lucrare, incepem să publicăm in fruntea foii nóstre un capitol din volumul cel din urmă, pe care distinsul academician ni-l pune la dispoziție inainte d'a eși volumul.

Medalie comemorativă in onórea lui Barițiu. Academia Română încă in sesiunea din anul trecut a decis să facă o medalie comemorativă din incidentul jubileului de 80 ani al lui George Barițiu. Medalia acésta inse nu s'a putut găta la timpul ficsat și a ramas nefăcută. Acuma inse, in amintirea morții ilustrului președinte, s'a efectuat. Medalia e de bronz, are pe o parte figura lui George Barițiu, de cealaltă inscripțiunea: «Academia Română, lui George Barițiu, maiu 1812—1893».

Monumentul dela Adam-Klissi. Distinsul nostru istoric și archeolog, dl Gr. G. Tocilescu, care cu săpăturile sale dela Adam-Klissi, in Dobrogea, și cu monumentul lui Traian descoperit acolo, a atras atențiunea

lumei invéțate, in frunte cu celebrul Mommsen, a anunțat congresului archeologic din Viena, că va ținé și acolo o conferință asupra monumentului dela Adam-Klissi, precum a ținut asupra aceluiaș subiect și in Italia. In urma acestei declarațiuni, dl Nicolae Dumba, cunoscutul membru al senatului imperial din Viena, a făgăduit banii trebuincioși pentru tipărirea descripțiunii acestui monument, cu tóte planșele și gravurele referitoare.

Lumea de ađi. Acesta e titlul unui roman de aventuri, publicat la București de dl Grigore Mărunțeanu, unul din colaboratorii de acolo ai «Familiei». Romanul in realitate este un șir de aventuri, de multe ori prea frivole, pe care autorul le povesteșce cu ușoretate. Apoi urméză niște novelete și schițe dintre care unele s'au publicat intéia-óră tocmai in foia nóstră. In fruntea volumului găsim drept motto următoarele rënduri: «Omul nu ține atât de mult la vieță, decât pentru că a întrebuițat-o intr'un chip urit séu reu; el crede neincetat, că mâne îi va da ce i-a scăpat ađi și vecinic alérgă după un lucru pe care totdeuna l'a lăsat in urmă». Prețul 2 lei 50 bani.

Monologuri in versuri. Dl Nicolae Țincu a publicat la București o broșură nouă, seria a doua, de monologuri in versuri, traduse după mai mulți autori străini și anume după: Auguste Vacquerie, Eugéne Manuel, Uhland, Emile Goudeau, E. Grenet Dancourt și L. Ratisbonne. Piesele sânt potrivite pentru declamațiuni. Broșura se află de vëndare la librăria Ig. Haimann in București. Prețul 1 leu.

O dramă nouă. Dl N. A. Bogdan a publicat la Iași o dramă intitulată: «Pe câmpul de onóre», in 3 acte. Piesa acésta a fost scrisă la 1879 și a fost una din cele ce au luat parte la concursul din 1881 publicat de direcțiunea generală a Teatrului Național din București. La 1886 ea s'a tipărit in «Familia» sub titlul acesta, prin urmare cetitorii nóștri o cunosc. Primele doue acte se petrec la Iași, iar actul din urmă la Plevna, pe timpul resboialui cu turcii in 1877. Prețul 1 leu 50 bani.

Navigațiunea pe Olt și Importanța ei pentru România, de dr. Carl Wolff, director al casei de economii din Sibfiiu, a apărut la București in Buletinul Geografic, de unde s'a tras și in ediție separată. Autorul tratéză cestiunea in 6 capitole. In primul capitol arată importanța comercială-politică și strategică a liniei Oltului. In al doile face istoricul încercărilor de navigațiune pe Olt. In al treile indică pedecile in contra navigațiunii. In al 4-le arată regularea și facerea navigabilă a riului Olt. In al 5-le dá tabloul cheltuelilor și rentabilitatea unei astfel de întreprincri. Și in cel din urmă desvoltă problemele statului.

Diar nou. *Presa Liberă*, un nou diar liberal, a incepat să apară la Giurgiu.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șciri teatrale și musicale. *Dșóra Agatha Bărescu* a dat dillele trecute câteva representațiuni și la Bêrlad. — *Artiștii din Iași* s'au înțeles să deschidă o stagiune teatrală de véră in grădina Tivoli, arangiată din nou.

Academia ortodocsă din Cernăuți, pentru literatură, retorică și musică bisericescă, in seminarul arhidiececan, a dat vineri la 2 iunie n. acolo un concert in sala sinodului. Concertul s'a deschis cu un discurs roștiș

de președintele; apoi s'a cântat «Cu trupul lui Christos» compoziție în D-moll a dlui G. Dima. Dl N. Georghiu a cetit lucrarea sa: «Causele persecuțiilor și starea creștinismului pe timpul împăratului Traian. Cor: «Nebuna» cuvintele de M. Zamfirescu, muzica în A-moll de G. I. Mugur. Cor: «Străinul» cuvintele de Sihlean, muzica de G. I. Mugur. Cor: «Ciasul reu» cuv. de V. Alecsandri, muzica de Vorobchievici; «Mominte caracteristice din viața lui Alecsandri» tractat de G. Proca; «Eri și ađi» cuv. de Tăuț, muzica de Vorobchievici; «Ștefan vodă și codrul» cv. de V. Alecsandri, muzica de Vorobchievici. S'a cântat și cetit și în ruteneșce.

Melodii sloveșce. Slovacii vedând că melodiele lor se pierd și le anectază alții, s'au pus să le adune și să le publice. Primul volum a și apărut la Turoț-St. Martin și poartă titlul «Travnice» care cuprinde 100 de melodii populare sloveșce. Ele au fost adunate și arangiate pentru pian de dl Nicolae Francisci și edate de părintele acestuia dl Ioan Francisci, la care se și află de vândare, exemplarul cu 1 fl. 50 cr. Colecțiunea e foarte interesantă, căci din ea vedem bogăția melodiilor sloveșce.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Știri bisericești și școlare. Noul mitropolit-primat al României, Em. Sa Ghenadie, s'a și instalat în localul mitropoliei din București și a primit investitura. — *Ministrul de culte al României* se ăice, că are de gând să transforme Asilul Elena Dămna în școlă normală primară de fete, care să producă învățătoare rurale, iar școlile centrale și un externat secundar vor fi menite ca să dea instituitoare. — *Dl Zosim Chirlop* a fost promovat în 28 maiu de cătră universitatea din Cluș la gradul de doctor în drept.

Năședenii la ministrul-președinte. Am scris și noi, că grănițerii dela Nășeud au ținut la 27 decembrie o adunare, în care au decis ca în cauza fondurilor să se presinte ministerului un memorandum. Compunându-se memorandumul, la 19 maiu a fost presintat ministrului-președinte Wekerle în Budapeșta, de cătră o delegațiune în frunte cu vicariul dl dr. Ioan Pop. Memorandumul constată drepturile grănițerilor la acele fonduri școlare, și concludc cerând respectarea drepturilor lor, precum și respectarea caracterului confesional al gimnasiului și al tuturor școlilor susținute din fondul central al grănițerilor.

Reforma clerului în România. Se șcie, că starea clerului dincolo de Carpați a fost foarte deplorabilă. ăilele aceste biserica și acolo s'a organizat în chip destul de însemnat. Noua lege pentru cler, care s'a promulgat, restrângând în proporții raționale numărul clericilor, desființază pe de o parte proletariatul bisericesc, iar pe de alta înalță nivelul preoțimii, cerându-i titluri înalte și asigurându-i salar îndestulitor. Odată cu innoirea legii și capul bisericeii s'a schimbat. I. P. S. Sa Ghenadie, care a ocupat înalta demnitate de mitropolit-primat, e un om de reforme și chiar în puterea acestei porniri i s'a incredințat scaunul arhipăstoresc. Noul mitropolit-primat a fost acela, care dintre episcopi, a apărut cu energie noua lege pentru cler. Se speră dar rezultatul cel mai bun.

Noua universitate din Iași. În duminca trecută s'a pus cu mare solenitate petra fundamentală a palatului universității din Iași. La acesta serbătoare a asistat și moștenitorul tronului. La ora 11 mitropolitul

Moldovei și al Sucevei, încungiurat de naltul cler, a oficiat serviciul religios pentru punerea petrei fundamentale. Cu asta ocaziune principele Ferdinand a rostit un discurs, apoi a vorbit rectorul universității din Iași, în stărsit ministrul instrucțiunii publice. La ora 1 s'a servit un banchet în sala cea mare a palatului primăriei. La ora 3 prințul moștenitor a făcut vizită mitropolitului, apoi a vizitat diferitele biserici, seminare institute, grădina Copou și s'era s'a întors la București.

Seminar român la Lipsca. Profesorul dr. Gustav Weigand, care a publicat și un studiu asupra unui dialect român din Peninsula-balcanică, a înființat la Lipsca, cu ajutorul guvernului român, un seminar pentru studiul limbii române, spriginit și de Academia Română. Seminarul cuprinde trei camere: una pentru prelegeri, alta pentru bibliotecă și a treia, camera de studii a directorului. Prelegerile se țin lunia și vinerea asupra vocalismului limbii române, iar mercuria se fac exerciții, comentarii și critice la tecstele vechi române, precum și ăreș-cari discuțiuni științifice asupra diverselor subiecte ce studenții aleg din domeniul limbii, spre a fi debătute în comun. Seminariul are 10 studenți, afară de toți studenții români dela celelalte facultăți.

Adunare învățătoareșcă. *Despărțământul Bocșa* al reuniunii învățătorilor români dela școlile confesionale din diecesa Caransebeșului va ținé adunarea sa generală în 9/21 iunie în comuna Vasiova, cu ocaziunea examenului public din acea școlă, sub presiul dlui Ioan Marcu, președinte al despărțământului.

C E E N O U ?

Hymen. *Dl Coriolan I. Pap*, avocat în Oradea-mare, în duminca trecută ș-a serbat cununia cu dșora Aurelia Cosma, fiica dlui Andrei Cosma, proprietar în Supurul-de-sus și director executiv al «Silvaniei» din Șimleu. Actul cununiei s'a sevărșit în Supurul-de-sus, de cătră vicarul Sălagiului Rds. D. Alimpiu Barbolovici, asistat de protopopii Petru Mihuț din Oradea-mare și Ioan Gall din Supurul-de-sus; ca cumetru a funcționat dl George Pop de Băsești, cu dna protopopésă Leményi din Borșa; parnimfe au fost dșorele Sabina și Cornelia Maniu, Elena Mira, iar vătăjei dnii Mihail Pavel jr., Aurel Lazar și Emil Valean. După cununie, la casa părinților miresei s'a dat o splendidă mesă, la care a participat aprăpe toată classa inteligință română din Sălagiu. dimpreună cu alții din locuri mai depărtate. S'au pronunțat toasturi și s'au cetit mai multe depeșe de felicitare, sosite dela diverse persoane în funte cu Esc. Sa episcopul Mihail Pavel. Apoi a început dansul, care a ținut până dimineța. Deodată s'a dat o petrecere și pentru popor, luând parte satul întreg. — *Dl Dominic Rațiu*, oficiant la «Albina» din Sibăiu, s'a cununat cu dșora Luisa Dima în duminca trecută la Petroseni. — *Dl Ioan Fugata*, absolvent de teologie al archidiecesei Sibăiu, duminică la 4 iunie, s'a cununat cu dșora Lucreția Lazar în Băița. — *Dl George D. Pallade* și domnișora Sofia Leon Leonida se vor cunună ađi duminică în catedrala episcopiei de Buzeu. — *Dl Nicolae Pernea* și dșora Maria Muntean s'au cununat în duminca trecută la Brașov.

Știri personale. *Dl br. Ioan Stircea* a fost numit atașat la ambasada din Berlin. — *Dl dr. Aurel cav. de Onciul* a fost numit secretar ministerial în ministeriul de interne din Viena. — *Dl Ioan Predovici*, notar la tribunalul din Tărgul-Mureșului, a fost numit subde

la judecătoria cercuală din Sereda de pe Niragiu. — *Dr. Petr. Țigle* a făcut la Budapesta censură de avocat.

Regele Carol și principesa Maria la o mănăstire. Dumineca trecută, regele Carol împreună cu principesa Maria, au mers în trăsura la mănăstirea Cernica, unde călugării le-au făcut primirea cea mai entusiastă. Principesa Maria a făcut această vizită cu cel mai viu interes, de oră-ce pentru întâia-ori vedea o mănăstire românească. Regele și principesa au ascultat slujba dumnezească, au vizitat apoi toate și seara s-au întors la București. Lume multă a asistat la această vizită interesantă.

Corpurile legiuitoare ale României s-au închis în joia trecută. Mesagiul regal, după ce constatăză legile votate, urmărește astfel: «Bucuria adâncă și generală cu care țera întrăgă a priimit pe scumpa Mea nepotă, dovădă netăgăduită a credinței și devotamentului iubitelui Meu popor pentru Mine și dinastie, ale cărei destine sânt așa de strîns și pentru vecinicie legate de destinele națiunii române, a încălțit inima Mea și M'au făcut să ved încă odată că țera șcie să prețuiescă munca, fără de preget, pe care de 27 ani am adus-o prin os pe altarul ei».

Liga culturală română ș-a ținut congresul la 17/29, 18/30 și 19/31 maiu în București. Scopul de căpetenie a fost alegerea unui nou comitet. În comitet s'au ales bărbați din felurite tabere politice și anume dnii: V. A. Urechia, G. C. Cantacuzino, I. Grădiștean, N. Filipescu, I. Bianu, Periețean-Buzeu, Lupulescu, G. Bursan, censori dnii St. Sihlean, N. Cosacescu și G. P. Cantili. Comitetul s'a constituit astfel: președinte dl V. A. Urechia, vicepreședinte dl Ionel Grădiștean, cassariu Periețeanu-Buzeu; secretari dnii I. Bian și I. Lupulescu. Liga a arangiat în grădina Cismegiu niște serbări populare, care au avut un succes mare. Totodată a decis să facă tablouri represintând scene din istoria românilor; ele se vor vinde la țărani pe un preț forte mic.

Maialuri. *La Năsăud* studenții gimnasiali ș-au ținut maialul lor sâmbătă la 3 iunie n. — *La Tilișca* corpul învățătoresc va arangia ađi duminică o petrecere de veră cu elevii. În pausă va fi o mică producțiune de cântări și declamări.

Necrologe. *Maria Ilieș n. Șandor* a încetat din viață la Budapesta în 1 iunie și a fost înmormântată la 3 iunie în Cluș, jeliță de fiul seu dl Victor Ilieș și de alte rude. — *Ioan Popovici*, protopresbiter ortodocs român al Vârșețului, a reposat în Mercina la 13/25 maiu, în etate de 64 ani; îl jeleşce soțfa Regina Popovici n. Ivașcovici, fiul Alesandru Popovici protopresbiter, Maria m. Truxes, Tesalia m. Roșu, nora Sabina n. Mitter și ginerii Richard Truxes căpitan c. și r., Ioan M. Roșu avocat în Biserica-albă. — *Alesandru Danciu*, mare proprietar în Bucium și director de mine, a încetat din viață la 2 iunie, în etate de 54 ani, jeliț de soțfa Elisabeta n. Tomuș, de fiul Aurelian și de alți consângeni.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. *Germania* a hotărît să țină marele manevre în partea sudică a imperiului; această din cauza paniceii produsă la diferite burse, când se anunțase că se vor ținé în Alsacia spre Franța și pe lângă granițele rusești. — *Prințul Alesandru de Battenberg*, eroul dela Slivnița, fostul domnitor al Bulgariei, face o călătorie în Franța. — *Sultanul* a primit dela Papa, în semn de mulțumire pentru că a trimis pe patriarcul Azarțan, ca

să-i presinte omagiile cu ocazia jubileului, o colecție de papirus și de manuscrite arabe și latine, privitoare la istoria Turciei. — *La Petersburg* s'a deschis marele congres higienic; președinte e marele duce Mihailovici; țarul a dat un milion de ruble pentru fondurile comitetelor sanitare din imperiu. Congresul a primit șcirea, că în sudvestul Caucasiei s'a ivit din nou cholera. — *Regina Natalia* se va duce, după ce va sta câțva timp la Sinaia, la St. Petersburg, pe lângă părechia imperială care a invitat-o; de acolo va merge apoi la Biaritz. — *La Paris* s'a inaugurat dilașle aceste statua lui Renaudot, creatorul «Gazetei», primul djar francez; a asistat lume multă și s'au pronunțat mai multe discursuri. — În *Serbia* alegerile pentru scupcină s'au terminat; guvernul, se 'nțelege, a obținut mare majoritate.

Fanfaronada pedepsită. Un măcelar din impregiurimile Maranului (Germania) a făcut într'una din dilașle trecute o esperiență forte neplăcută pentru el, care dovedeșce, că fanfaronada adese ori costă cam mult. Măcelarul după ce isprăvise niște daraveri comerciale în oraș, s'a dus într'un birt, unde din întâmplare găseșce pe un prieten vechiu. Ei se pun amândoi la măsă și încep să goléșcă la halbe cu bere. — Șcii ce? dize măcelarul cătră prieten — haide să tragem o partidă de cărți, dar pe parale... — Nu pot — respunse omul — nu-mi dă mâna; mi-e punga cam ușoră... — Bre, da calici mai sânteți voi cei din Maran, respunse măcelarul și desfăcându-și portofelul, luă o hărție de o sută de fr., o infășură bine și-și aprinse țigarea cu ea. Apoi o lăsă să arđă de tot. Prietenul și ceialalți mușterii se uitau la el cu gura căscată, pe când măcelarul, par' că dicea: «Vedeți, că am parale berechet». Când la plată, măcelarul își numără bancnotele. Ce să vedeți? El avea 6 bancnote de câte 100 de fr. de acele false, pe cari fac comercianții reclamă și pe cari el le cumperăse anume ca să facă glume de acestea; avea inse o bancnotă de 100 de fr. — prețul carnei vândute. În loc inse ca să aprindă o bancnotă falsă, a aprins din greșelă pe cea bună și astfel fanfanorada l'a costat tocmai 100 de fr.

Răbdarea unui croitor. Tote probele de răbdare date până acum sânt nimic în comparație cu răbdarea ce a avut-o croitorul italian din Londra Ermenegildo Bosco. În departamentul croitorilor, la Chicago, va fi espusă o lucrare executată de croitorul su citat, care este o adevărată minune de abilitate și răbdare. Lucrarea a fost începută acum 8 ani la Londra și consistă într'o bucată de postav de 5 picioare făcută din 5888 de petice unite împreună așa de bine încât privind în față această bucată de postav, par' că ar fi o singură bucată, pe când pe din dos se pot vedé cusăturile. Bucățile unite împreună sânt de diferite dimensiuni și forme: aceea din centru este o stea cu opt rađe, și impregiurul ei sânt alte stele cu câte 5 rađe, în spațiul ocupat de stele sânt 1010 bucăți; impregiurul stelelor este un cerc compus din 956 bucăți; cele patru colțuri sânt formate din 671 bucăți de diferite figuri geometrice și culori; tivitura de pe margini formată din 325 de bucăți represintă stemele a opt puteri: stema Italiei este alături de aceea a Statelor-Unite. Lucrarea este estra-ordinară, trebe să o recunoșcem cu toții și de sigur că va fi chiar premiată. Dar se nașce întrebarea, la ce lucru va servi această unire de petice? Și când te gândești că au fost perduți opt ani de dilaș!

O cursă de tauri — 2 morți — mai mulți răniți. La Getgfe, în provincia Madridului, a avut loc

int'una din ilele trecute o cursă de tauri care a avut un sfârșit tragic, căci doue persoane au murit și mai multe au fost grav rănite. Cursa s'a făcut in doue rënduri: înainte și după amiéd. 50 de tauri trebuiau să apară pe arenă și să fie bătuti nu de toreadorii de profesie, ci de amatori. Spectacolul acesta, de un gen cu totul nou a atras o mulțime de lume din Madrid și din impregiurimi. Inainte de amiédi au apărut pe arenă 22 de tauri. Un luptător neesperimentat a fost spintecat de cornele unui taur puternic, pe care servitorii cercului îl ațtaseră aruncând inaintea lui, numeroase mătăhuze de pae. După amiédi au fost aduși pe arenă 28 de tauri. Unul din aceștia, sëlbatîc din firea lui, s'a infuriat așă de gróznîc din cauza cãrpelor roșii, ce i se aruncau in ochi, încât a început să alerge pe arenă, să mugescă și să scurme pãmêntul. Un luptător tiner a alergat in fața lui și l'a străpuns cu lancea. Luptătorul nefiind esperimentat, n'a știut cum să se ferescă; taurul și mai infuriat s'a aruncat asupra lui, l'a spintecat cu cornul, apoi a început să-l calce cu picioarele, in vreme ce mulțimea strigă din resputeri: — Bravo toro! Peste câteva minute arena presentă un spectacol oribil. Nisipul eră plin de sãnge și bucăți de carne din corpul luptătorilor erau aruncate in tóte părțile. Acesta inse nu a fost destul, căci s'au întemplat și alte accidente. Și anume: Mai mulți ómeni, cari se coboriseră fără autorisație in arenă au fost grav răniți. De altmîntrelea publicul stătea liniștit pe scaune și in ioje fără să-i pese, că taurul infuriat trântia ómenii de pe arenă la pãmênt și-i rãniã cu cornele. Se șcie, că spaniolii iubesc mult luptele sãngeróse ca taurii.

MENAGIU.

Mijloc de a recunóște ouele próspele. 1. Ne uitãm in zare prin ou; decã albușul e încã limpede și umple oul in întregime atunci e próspeț. 2. Punem limba pe amëndoue capetele oului, de simțim că e mai cald la capêtul umflat decãt la vêrf, atãnci e încã próspeț, din contrã decã e de o potrivã de cald la amëndoue capetele, e vechiu. 3. Dêcu oul inotã in apa in care se aflã sare topitã. atunci e vechiu.

Hrana și întreținerea rațelor. Hrana ce priesce mai mult rațelor este sfecla crudã, tãiatã in bucãțele mici. Când li se dã pentru întêia órã, ciupesc puțin din ea și o lasã; apoi se obicinuesc inctul cu inctul și o devorézã imediat ce li s'a dat. Numai sfecla nu se pôte să le servescã de hranã. Le mai place afarã da grãunțe de păpușoi, cartofi copti, morcovi, gulii, zemoji, culbeci și rime. Se pot lãsã prin grãdini, pentru că nu scurmã. Când nu se aflã salatã mãmãncã insecte.

Metod pentru a conservã fructele. Fundul lãzii in care trebuie să se puie fructele pentru a se conservã, să se acopere cu un strat de ghips, apoi pe d'asupra să se pue un strat de fructe așă ca fiecare fruct să nu se atingã unul de altul, apoi un al doilea rënd de ghips, apoi un rënd de fructe și tot așă pãnã se umple lada. Fructele alese pentru conservare trebuie să fie întregi și bune. Se va ingriģi să se pue lada intr'un loc unde temperatura să nu fie mai jos ca 2 sêu 3 grade d'asupra lui zero.

Pentru pãstrarea hainelor de iernã, se recomandã scuturarea lor și incuiarea in lãdi ermetice. Pe unde se ridicã de obicei capacul, se lipeșce cu hãrtie gróșã. Acest mijloc e mai bun decãt cel al întrebuintării desinfectantelor.

Logogrif.

Din urmãtoarele silabe: mie, nii, a, ma, al, ron, vac, co, vul, și, ti, rul, so, a, mi, tu, ia, fon, be, ie, ni, po, na, șiu, ro, ga, nic, re, to, se, le, ni, co, on, la, no, ca; — să se formeze 12 cuvinte, a cãror litere inițiale, cetite de sus in jos, dau numele unui ținut din Ungaria; iar literele finale, cetite de jos in sus, dau numele autorului acestui logogrif:

Cuvintele:

1. Un riu in Ungaria.
2. Un popor vechiu.
3. Un mucenic (in august).
4. Un împêrat francez.
5. Un port in Dalmația.
6. Un proroc.
7. O provincie din Grecia veche.
8. O pasere rãpitóre.
9. Viitor rege spaniol.
10. Un uriaș din vechime.
11. Un oraș in România.
12. Un poet român.

Terminul de deslegare 1 iulie. Intre deslegãtori se va sortí o carte.

*

Deslegarea ghiciturei de șac din nr. 48:

Fericire, fericire,
Tu in lume ești un vis,
Zemislitã 'ntr'o gãndire,
Rãtãcitã 'n pãradis;
Și când visul trist apune,
Și tu sborul ți-ai luat,
Lãsãnd inimelor june,
Dorul teu nestîmpêrat.

Deslegare bunã primirãm dela dómnele și domnișórele Hermina Jian, Maria Cãmpan, Iosefina Popescu, Cornelia Fizeșan, Eufrosina Ardelean, Maria Pop, Valeria Gerdan, Minodora Muntean, Amalia Crișan, Nina Pop și dela dl Traian Mureșan.

Premiul a fost dobãndit de dșóra Minodora Muntean.

Poșta redacțiunii.

Cernãuși. Nu putem întrebuintã versurile trimise.

Fãgãraș. Sonetele sũnt prea silite.

Paris. Am primit și aceste, precum și cele de mai de mult. Nu pier versurile pe poștã!

Chereluș. Cãt mai curênd.

Calindarul sêptemãnei.

Du mineca a dõua dupã Rosaliã Ev. dela Mateiu c. 4, gl. 1a inv 2.

Diua sêpt.	Calindarul vechiu	Cãlind. nou	Sórele
Duminecã 30	Pãr. Isachie	11 Barnaba	4 2 7 57
Luni 31	Pãr. Eremia	12 Basilides	4 2 7 57
Mãrți 1	Mart. Iustin	13 Anton de Pad	4 2 7 57
Mercuri 2	Pãr. Nichifor	14 Antonia	4 2 7 58
Joi 3	Mart. Lucian	15 Vit	4 2 7 58
Vineri 4	Pãr. Nitrofan	16 Iustina	4 2 7 59
Sãmbãtã 5	Mart. Dorotheiu	17 Rainer	4 2 7 59

UMOR și SATIRĂ.

Scrisori dela sate.

Domnule redactor!

De multe ori mi-am pus in gând să-ți scriu câte ceva din cele ce vîd petrecîndu-se in giur de mine; dar ađi una, mîni alta, in sfîrșit vremea a trecut, fără să fac ceva.

Acum inse, cînd plóia me prinse in casă și nu ne dă rēgaz să mai putem lucrá la cîmp, ieu condeitul și in loc să trag niște brezde cu plugul, fac niște rēnduri pe acēsta hárție lucie. Dēcă nu le vei puté cetí bine, fă bine și me iértă, că mîna mea nu prea e obicinuită cu scrisul mult.

Am cetit și eu prin gazete, că George Barițiu a murit și am plîns dimpreună cu ele mórtea acestui bárbat mare, care a fost unul din cei dintei luminători ai nației române.

Dascálul și popa mi-au vorbit mult despre dēnsul și mi-au spus, că repositul a scris mult fórte mult și că ne-a lāsat tipărită istoria Ardealului din vremea din urmă.

O spun verde, că m'a cuprins rușinea, cînd am aúdit acestea, căci eu încă nu cetisem nimica din lucrările lui Barițiu și nici nu vēdusem istoria lui. Am și hotărít numai dēcă, ca in dumineci și 'n đile de serbători să me pun să le cetesc.

Me duc la dascálul și-l rog să-mi deie istoria lui Barițiu s'o cetesc. El imi đice, că mi-ar da-o bucuroș, dar n'o are, că-i om sárac, dar popa trebuie c'o are.

Trec la popa, dar nici acela n'o are, că și el îi incepător, parochia slabă; dar me 'ndrumă la protopopul, acela e un naționalist vestit, de bună sémă are și cartea asta.

Protopopul șede cam departe. Inainte d'a da cu nasul pe la el, mai cerc norocul pe la toți cãrturarii din satele vecine. Tot ēnsul mi-a lăudat grozav pe repositul Barițiu, dar cînd le-am cerut vr'o scriere a lui, toți mi-au indrugat moși și groși, că tēcă că pungă, c'au prunci mulți, că sînt sáraci și că n'au cartea lui, ba nici alte scrieri de ale lui.

Vēdēnd că cu aceștia n'o pot scóte la cale, pun traista 'n bătă și pornesc la protopopul, om cu gură mare pe la adunările naționale. Acela de bună sémă va avé ce caut eu.

Me primeșce bucuroș. Eu aduc vorba la Barițiu. El imi spune, că acela a fost un om mare, care a scris mult și fórte frumos. Dar cînd il rog să-mi deie și mie istoria lui, imi raspunde și dēnsul că n'o are, îi pare inse că in biblioteca societății de lectură se află.

Grăbesc acolo, sigur de izbândă, căci nu me puteam indoí, că dēcă se insoțesc mai mulți in o societate de lectură, aceia nu pot să nu cumpere pentru biblioteca lor o astfel de carte.

Apropiāndu-me de casina română, aud sgomot mare. Stau pe gānduri ca să intru ori ba. In sfērșit ieu inima 'n dinți și trec pragul. Un fum grozav me izbeșce; iar la trei mese niște domni jócă 'n cãrți și se sfădesc.

Un domn mai bētrān me vede, vine la mine și me 'ntrebă ce vreau. Eu il rog să-mi deie din bibliotecă istoria lui Barițiu. El imi raspunde, că încă n'au bibliotecă; in iérna trecută s'a dat spre scopul acesta un bał, dar acela s'a sfērșit cu deficit.

Eu nu mai đic nimica, ies, fără ca cei ce jócă 'n

cãrți să bage de sémă acēsta și nu me opresc pān' acasă. Acola popa tocmai ținea parastas pentru repausul lui Barițiu, rostind și o cuvēntare despre lucrările lui literare.

Cu ce plăcere i-aș fi strigat: «Dar taci pārintel! Au nu mi-ai spus chiar đta, că nici nu le-ai cetit!?»

Dar in biserica nu-i iertat să vorbești!

GURA SATULUI

Mormēntul lui Cipariu.

DI Nicolae Ionescu, rentorcēndu-se după inmormēntarea lui George Barițiu, din Ardeal la București, a spus acolo cu mirare, că fiind la Blaș, a vēđut că Cipariu, pārintele filologiei române, n'are la mormēnt dēcă o cruce de lemn.

Ilustrul academician se inșelă, căci crucea aceea nu e mormēntul lui Cipariu, ci — al ingratitudinei românești.

Un nou monument la Sibiu.

Din Sibiu se scrie, că acolo se ridică un monument in onórea libertății de presă.

Monumentul se clădeșce din esemplarele confiscate ale Memorandului dus la Viena.

Discursul de inaugurare se va ținé de cãtră procurorul regesc...

Fragment din o corespondență.

... Membrii nefiind in numer reglementar, nu s'a putut discutá propunerea comitetului, privitoare la imbunătățirea progresului reuniunii...

Cu aceste, timpul fiind inaintat, cetirea disertatiunilor s'a amānat pentru altă-dată și adunarea s'a incheiat.

După adunare a urmat un banchet splendid in «Noul otel», la care au participat fórte mulți, incāt tóte locurile au fost ocupate. S'au đis o mulțime de toastel Banchetul, inceput la 2 ore, s'a sfērșit la 7, in mijlocul entusiasmului genaral.

Intrebare și rugare.

Subscrisul, néoș fiu al viței slave, de un timp incóce cu cea mai mare mirare me vēd tērit, dimpreună cu soția *Gospodina* și cu fiica noastră *Gospodărie*, in literatura poporală română ce se face dincóce de Carpați, pentru cuvēntul că sūntem de origine poporală și prin urmare facem parte din graiul poporal d'aicea.

Intēiu imi ieu indreznēla să intreb pe toți autorii romāni, de pe la noi, cari ne-au dat ocrotirea lor și ne-a introdus și in literatura poporală română de aici: dēcă au aúdit ei vr'un țeran romān de dincóce rostind numele nostru?

Deci fiind că noi n'avem nici in clin nici in mănecă cu limba poporală română din Ardeal și din Ungaria, ne rugăm de toți acei literați romāni, cari țin să fie adevērați scriitori poporali, să ne dea pace și să ne lase acolo de unde ne-au scos. Pe aicea nime nu ne pricepe, prin urmare aicea nu sūntem poporali.

GOSPODAR,

și in numele soției *Gospodina* și a fiicei *Gospodărie*.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG & COMP. ORADEA-MARE.

